

MEMORIILE SERGENTULUI ANICHITEI*

GICĂ MANOLE**

Câteva lămuriri necesare

Întâmplarea joacă deseori, în viața noastră, un rol esențial. Problema este: dacă ceea ce numim noi întâmplare este chiar întâmplare, sau altceva, precum destin, de exemplu. Cred că suntem aleși/destinați să ni se întâmple ceva fiind îndrumați, fie și fără să ne dăm seama, pe un drum anume. Cine, dacă nu întâmplarea, i-a dirijat să sape, pe acei soldați francezi, în Egipt, în timpul campaniei lui Napoleon, la 1798 – 1799, tocmai în locul unde zăcea ascunsă, de milenii, piatra de la Rosetta, dându-i ocazia lui Champollion, peste două decenii și ceva, să descifreze hieroglifile? Cum altfel putem explica eșuarea atâtor atentate, minuțios pregătite, la viața lui Hitler? Important rămâne, în opinia mea, un fapt: tot ceea ce noi desemnăm sub termenul *întâmplare* nu poartă deloc pecetea întâmplării, ci se constituie într-un sistem (aparent dezordonat, haotic) articulat de cineva anume. Este, ca să o spun direct, ca și cum ceva/cineva necunoscut ne gândește pe noi înșine, ne ia în posesie, dirijându-ne viețile, și, dacă avem foarte devreme această intuiție, le transformă în ceea ce noi numim atât de pretențios, destin. Sigur, există destine și destine. Cei mai mulți depășesc sensul aparent nevinovat al „întâmplării”, optând spre un tip sau altul de destin. Unii, în mod deliberat și viclean, prin tertipuri/mijlociri malefice optează spre a se lăsa demonizați. Alții se jertfesc, tot deliberat și tot printr-un mijlocitor, cu bucurie, întru făptuirea mereu binecuvântată a faptei bune. Așa că, nu cred să existe deloc întâmplare, în viața noastră; tot ceea ce ni se întâmplă, ni se întâmplă pentru că așa dorește cineva să ni se întâmple; și dacă „întâmplarea” aglomerează atâtea și atâtea peste noi, acel cineva urmărește un scop anume. De câte dăți, eu sau un altul, n-am exclamat disperat „*de ce trebuie/rebuia să mi se întâmple așa ceva tocmai mie?*”, neînțelegând, nedorind să înțeleg că „întâmplarea”, rea sau bună, se constituie într-o încercare, într-un test, într-o tentativă a celui din spatele nostru de a ne trezi/avertiza cu privire la rosturile adevărate ale noastre? Sunt, toate acestea, speculații, și nimic mai mult. Și totuși, dacă spusele de mai sus nu sunt speculații, ci intuiții corecte?

* Selecție din vol. *Memoriile Sergentului Anichitei*, ediție de prof. Gică Manole, Edit. AXA, Botoșani, 2006.

** Profesor de istorie la Liceul „Regina Maria” din Dorohoi.

Așa că, am să încetez a-mi da cu părerea despre lucruri ce mă depășesc sau despre care nu pot avea nici o siguranță, spunând că „întâmplarea” a făcut ca, un fost elev, Cosmin Anichitei, acum vreo patru ani, să mă întrebe dacă nu m-ar interesa niște însemnări vechi, pe care le avea de la un străbunic de-al său. I-am răspuns că sunt foarte interesat de oferta sa, rugându-l să mi le aducă, nevând nici cea mai mică idee despre ce ar putea fi vorba. Asemenea surprize plăcute am mai primit, în trecut, și de la alți elevi de-ai mei. Așa, pe la începutul anilor '80, ai secolului al XX-lea, unul mi-a făcut cadou, spre uimirea mea, o monedă imperială romană, din aur, monedă pe care am cedat-o poetului Victor Teișanu, din Darabani, numismat avizat și serios. Sau, spre sfârșitul aceluiași an '80, din veacul întunecat (așa denumesc secolul al XX-lea), pe când lucram la Școala nr. 1 Mileanca, un altul mi-a dăruit un minibust, din gips, al lui Mihai Viteazul, pe care l-ar fi găsit, spunea el, în urma arăturii de toamnă (de atunci și până astăzi bustul cu pricina îmi veghează, neîntrerupt, camera).

Așadar, așteptam nerăbdător să văd ce anume îmi va aduce Cosmin Anichitei, insistând pe lângă el să-mi aducă ceea ce-mi promisese (uita mereu să se înă de cuvânt). Ei bine, într-o zi binecuvântată, Cosmin Anichitei mi-a adus, la liceul unde ne aflam amândoi, „Regina Maria”, din Dorohoi, un carnețel; iar eu, după o primă și rapidă ochire, cu greu mi-am ascuns dezamăgirea, spunându-mi: „*ia uite, un carnețel neînsemnat!*”. Așteptam ceva spectaculos, ceva ieșit din comun, deoarece încă de când citisem, pe la 16 ani, „*Lumi dispărute*”, de Anne Terry White, tot visam să descopăr și eu ceva important, precum acei mari și entuziaști pionieri ai arheologiei: H. Schliemann, A. Evans, W. Petrie. În realitate, așa cum se petrece de fiecare dată când ne aflăm în fața a ceva esențial, dar nu avem o percepție la dimensiunea exactă, aveam în mâini o adevărată comoară, ceva deosebit de valoros, iar dezamăgirea mea inițială nu-și avea rostul. Am răsfoit, grăbit, paginile carnețului, ca să-mi dau seama ce anume conțîn, și, la fel de repede, am înțeles că aveam în mâini însemnările de pe front, din primul război mondial, ale lui Anichitei Constantin, străbunicul lui Cosmin.

Am verificat la primăria din Dersca datele biografice ale lui Anichitei Constantin, date care rezumă, sec și indiferent, o viață, un destin, la doar atât: *născut* la 17 mai 1889 (cu o lună mai târziu decât Adolf Hitler), *fiul* lui Gheorghe și al Elenei, *mort* la 2 iunie 1962. Atât, și nimic mai mult. E adevărat, câte ceva, dar foarte vag, am mai aflat, de la o colegă, Elena Anichitei, profesoară la liceul „Regina Maria” din Dorohoi, nepoata lui Constantin Anichitei, măritată Cojocaru, precum că bătrânul erou a fost înmormântat, sigur, în cimitirul din Dersca (unii mi-au zis că ar fi fost îngropat nu la Dersca, ci la Mihăileni). M-am convins de acest fapt în ziua de 28 octombrie 2005, când, împreună cu trei colegi (Vasile Adăscăliței, Ciprian Voloc, Vasile Schiopu), am făcut o scurtă călătorie la Dersca. Ne-am întâlnit cu primarul comunei Dersca, profesorul Ioan Ștefan, am fost musafiri ai Consiliului Local Comunal, iar domul Vasile Badragan ne-a fost un priceput și generos ghid. Astfel, am vizitat casa sergentului Anichitei (aflată într-o stare foarte bună, îngrijită fiind de ginerele său, Mihai Gherasim), ne-am recules, cu toții, la mormântul bătrânului erou, ne-am smerit în fața monumentului eroilor din primul război mondial și am urcat pe platoul unde se află vechea cetate de pământ, din secolul al X-lea. Această vizită este ilustrată de fotografiile inserate în carte.

Carnetul cu pricina are coperțile negre, pânzate, înălțimea de 13 cm, lățimea 8 cm; conține 71 de foi acoperite cu un scris mărunț, îngrijit, caligrafic, așa spune. Însemnările au fost făcute cu creion chimic, în cea mai mare parte, iar câteva pagini, cu tuș (așa se explică rezistența lor în timp). Bătrânul erou și-a numit în felul următor notațiile făcute pe front, în război: „**Memoriile sergentului Anichitei Constantin din Bateria a 10^a, Regimentul 22 Artilerie, Divizia a 12^a**”. Chiar dacă cele de mai jos nu sunt memorii, în sensul clasic al termenului, am păstrat titlul dat de sergentul Anichitei. „*Memoriile*” propriu-zise încep de la pagina 7 și se sfârșesc la pagina 121 (numerotarea paginilor îmi aparține). După textul „*Memoriilor...*”, pe ultimele pagini sunt notate diferite socoteli bănești, cheltuieli, adrese ale unor camarazi de pe front, o rețetă de fabricare, la domiciliu, a săpunului, un ciudat descântec pentru oi, diferite avize de plată etc. Atât cât am putut citi, toate acestea se găsesc grupate în *Anexe*. La pagina 124, slânga sus, este scris cu creion chimic de culoare roșie anul „1940 – Șendriceni – Dorohoi” și semnătura: „*Anichitei Constantin*”. Câteva pagini mai încolo este notat, pe centrul foii, iarăși, anul „1940” înconjurat de 9 (nouă) semnături ale sergentului, precum și aceleași două denumiri de localități: „*Șendriceni – Dorohoi*”; aceeași notație obsesivă, repetată: „1940 – Șendriceni – Dorohoi” se regăsește și la pagina 127, deasupra ei fiind notată o listă de cumpărături, cu prețul lor. Îmi place să cred că scrierea repetată a anului 1940, semnăturile repetate ale sergentului Anichitei, au fost făcute în vara lui 1940, vara cea neagră a neamului nostru, când România Mare pentru care luptase/suferise și Anichitei Constantin (Costache), se prăbușise, umilitor, fără luptă, spre veșnica noastră dezonoare. Parcă notând sec, repetat, „1940”, și nimic altceva, bătrânul erou era ros de ceva anume, parcă era chinuit de ceva rău, urât, de un coșmar care se prăvălise peste el și pe care nu-l putea alunga. Este lesne de presupus că sergentul Anichitei, ca unul ce luptase pentru înfăptuirea unui deziderat național, precum Unirea cea mare, cu greu și amărăciune a acceptat că țara lui cea mare și frumoasă se prăbușise atât de rușinos.

Carnetul cu „*Memoriile...*” de față are, în două locuri, foi lipsă: intervalul 16 iulie – 25 iulie 1917, precum și pentru perioada 8 august – 24 septembrie 1917. Când am observat acest fapt, cu greu mi-am reprimat frustrarea, deoarece, tocmai în perioadele menționate, marile lupte de pe frontul românesc atinseseră apogeul/culmea, iar, pentru cititor, o mărturie directă ar fi fost deosebit de valoroasă. Ca și în cazul anului 1940, notat repetat, și absența foilor, pentru intervalele menționate, nu mi se pare a fi deloc fortuită. Sergentul Anichitei a consemnat, pe viu, cred eu, noncombatul rușilor, de pe frontul românesc, manifestat din plin în luptele de la Mărășești, și nu numai. Iar atunci când, rușii ne-au ocupat țara, începând cu anul 1944, transformând-o într-o colonie a Uniunii Sovietice, pentru a se pune la adăpost, sergentul Anichitei, presupun, a smuls foile pe care au fost notate „faptele de arme” ale „*aliatului*” nostru din primul război mondial, arzându-le. Așa trebuie să fi stat lucrurile, căci cu greu pot crede că tocmai perioada cea mai grea și eroică, a războiului nostru pentru întregire națională, n-a fost, în nici într-un fel, consemnată de eroul nostru, sau, și mai ciudat, foile respective să se fi pierdut, așa, *la întâmplare*. În sprijinul acestei ipoteze aduc, ca exemplu, cele povestite de buncii mei, Gheorghe Manole și Vasile Cășlaru. Tatăl tatălui meu ne-a umplut copilăria, mie și vărului meu drept, Anton (în acte Cozma), cu povești/întâmplări din primul război

mondial. Parcă îl văd și aud cum se întuneca la față când venea vorba despre ruși, cum suduia strașnic pe „muscali” (așa le zicea el rușilor: muscali), cei care i-au lăsat singuri pe români să se bată cu nemții, la Mărășești, ei plimbându-se cu trenul, spunea el, „la Bârlad și la Iași”. La fel, bunicul meu dinspre mamă, Vasile Cășlaru, atunci când ajungea, cu poveștile lui despre război, și la ruși, scrâșnea, întunecat, din dinți, fără alte comentarii. Tot el, atunci când vorbea despre luptele de la Cașin, Cireșoia etc., lacrima, spunându-mi: „Gică, atâția flăcăi mureau în lupte, încât zăceau culcați ca snopii de grâu vara”.

Așadar, „*Memoriile sergentului Anichitei*” nu sunt memorii de război în sensul clasic, obișnuit; avem de-a face, în fond, cu un jurnal personal, de front, scris pe fugă, în imediata vecinătate a evenimentelor. Nu cunosc, din memorialistica războiului nostru pentru întregire națională (atât de diversă, vastă), vreun jurnal ținut de un combatant din rândurile cele de mai jos, ale trupei. S-ar putea ca, publicând aceste „*memorii*”, să asistăm la o premieră; asistăm, cu siguranță, la o premieră, publicând mărturia unui luptător din primul război mondial, așa de târziu, acum, la aproape un secol de la evenimente. Un fapt îl consider de domeniul miracolului: supraviețuirea acestor „*Memorii*” atâta timp, iar gândurile mele, pentru acest miracol, se îndreaptă, recunoscătoare, către urmașii sergentului Anichitei, tatăl colegei mele, Elena Anichitei, Mihai, precum și către tatăl fostului meu elev, Cosmin Anichitei, Constantin, la care carnetul acesta atât de important (cel puțin pentru mine) a așteptat, cuminte și modest, sosirea timpului său.

Este limpede că orice mărturie umană despre un eveniment istoric important (așa cum a fost primul război mondial) trebuie să ocupe locul pe care-l merită, în memoria noastră. Cu atât mai prețioasă devine o mărturie, cu atât mai credibilă și plină de semnificații ne apare ea atunci când cel care o face s-a aflat în miezul evenimentelor (dacă nu chiar în miezul lor, măcar ca actor al unei mari și complexe scene). Este cazul sergentului Anichitei Constantin. De când păstrez acest carnet de preț (peste șase ani), nu o dată mi-am pus întrebarea: cum ar fi arătat o mărturie scrisă, a bunicilor mei, câte n-aș fi aflat despre lumea lor, despre gândurile/faptele tinereții lor?

„*Memoriile sergentului Anichitei*” au crescut în valoare, cred eu, ca document istoric, cu cât a trecut timpul. Despre Primul război mondial și participarea României la el s-a scris/spus aproape tot ce era de spus; cu atât mai bine dacă se mai identifică și alte mărturii scrise, rămase până acum necunoscute. Înainte de toate, „*Memoriile...*” de față ne scot din uitare un tip uitat de om, îngropat demult, ne prezintă o anumită tipologie de român: aceea care a înfăptuit idealul nostru național, Unirea de la 1918: **cel mai exemplar eveniment al istoriei românilor.**

Desigur, ținând seama de locul pe care-l ocupa cel care o face (unul de la bază), nu trebuie să ne așteptăm la dezvăluiri spectaculoase, descrieri senzaționale de lupte, nu știu ce revelații etc. Descoperim, însă, un tip de om extrem de rezervat, deloc impresionabil la nenorociri mari, răbdător în toate, tare în credința lui - de care nu se îndoia o clipă că este cea adevărată - harnic și tenace, curajos până la temeritate, și, înainte de toate, gata să se jertfească, fără ezitare, pentru cauza/dreptatea neamului său. Spre a lăsa bucuria descoperirii proaspătă (pentru cine are interesul) n-am făcut nici o

analiză, nici un fel de prezentare, fie ea și sumară, a „**Memoriilor**” pe care le aveți în față, crezând că nici un fel de exercițiu analitic nu se poate substitui citirii lor și nu poate suplini farmecul, demult apus, al unei lumi ce nu mai poate fi regăsită nicăieri, nici măcar în memorie. **Căci memoria însăși, în aproape un secol, cât a trecut de la „întâmplările” de față, și-a schimbat, dramatic, conținutul, uzându-se periculos și ireversibil, ca semn sigur al degradării istoriei înseși.** (Toate datele sunt pe stil vechi, ilian. Textele emise au fost marcate cu „.....” - *Notă*: D. Prodan)

28 iunie 2005

Memoriile sergentului Anichitei 1916

1 iulie 1916

Mă aflu în orașul Dorohoi pentru a cumpăra taban pentru casă, când am auzit, de la un om din Dersca, că, acasă, mi-a venit ordinul de chemare; m-am grăbit a ajunge acasă, și m-am dus la postul de jandarmi, de unde am primit ordinul de chemare, numai pe 20 de zile.

2 iulie 1916

După-amiază am plecat la gara Dorohoi, și am luat direcția Hanul Conachi, unde, după ce am sosit, ne-a trimis la campania a II-a; am stat o zi, iar a doua zi ne-am echipat cu muniția de războiu și ne-am imbarcat în seara zilei de 4/5 iulie; și am plecat la Focșani, pentru școală, 20 zile, la tunurile de 53.

..... 14 august 1916

În această zi, am imbarcat, la ora 8 a.m., tunurile, chesoanele și căruțele. Ora 2 p.m.: am plecat în direcția Titu; aici am schimbat trenul pentru Vârciorova. Plecat ora 6 p.m. de la Titu, și am ajuns în Pitești, la ora 9:40 p.m.; am stat, în tren, toată noaptea.

La ora 12, noaptea, în gara Pitești, ne-a sunat mobilizarea; sunau clopotele la toate bisericile, băteau tobele și cânta muzica iar soldații cântau cântece ostășești. Noi ne-am deșteptat, din vagon, și ne-am închinat, să ne-ajute Dumnezeu, cu bine, în calea noastră.

15 august 1916

La ora 6:40, a.m., am ajuns în Slatina, unde am debarcat; și am plecat în oraș spre a ne găsi cantonamente. Am găsit un loc viran; am făcut parc și corturi.

..... 28 august 1916

Ajuns în stația Budești la 6:20 a.m.; am debarcat și am pornit, spre Valea Popei, pe jos. Am trecut prin satele Budești, Radovanu și Valea Popei, unde am cantonat într-o grădină de pomi, în marginea satului. În acest sat era cultură multă de tutun.

29 august 1916

Ora 2 p.m.: venit ordin să plecăm spre satul Chirnogi, 7 km de Dunărea; aici am cantonat pe la casele oamenilor.

30 august 1916

Nimic nou.

31 august 1916

Plecat la gara Pitești, după muniție. Nu ne-am dus până la gară, ci ne-am întors înapoi din apropierea gării, fără muniție, și am oprit lângă o miriște, cu dl. locotenent și dl. sublocotenent Alexandrescu; și am mâncat foarte multă mure.

1 septembrie 1916

Regimentul 5 Obuziere a început a bombarda orașul Turtucaia și a dărâmat o biserică. Am plecat din nou la gara Budești, după muniție, și ne-am întors la ora 11, noaptea.

5 septembrie 1916

Se auzea bubuitul tunurilor, spre sud. La ora 12 a venit ordin să plecăm spre satul Cilibichioi (Satul nou). În acest sat am dormit noaptea. Erau 6 km până la frontul de luptă.

6 septembrie 1916

Așteptăm ordin să intrăm în luptă. Aici erau lupte groaznice, cum nu s-au mai văzut; zi și noapte veneau convoaie cu răniți, pe marginea șoselei, iar pe mijloc, ambulanțele și căruțele, încărcate cu răniți, s-a ținut om de om, 2 zile și 2 nopți. Acești răniți erau din Regimentele 23, 63 și 35 Infanterie, și din 7 Vânători; care puteau merge pe jos se duceau la gara Mejidia (Medgidia). La ora 7:30 a.m. am plecat la Peștera, spre linia de bătaie. Ajunși pe linia de luptă, așteptăm începerea focului.

7 septembrie 1916

Am intrat pe linia de luptă la ora 7 a.m., și așteptăm deschiderea focului dintr-un moment într-altul. Nu se auzea decât bubuitul tunurilor și pârâitul armelor. Primele jertfe ale Regimentului 62 Infanterie, în ziua de 7 septembrie, 4 morți și 3 răniți, la mitralieră și un car. Aceasta a fost pe la ora 11 a.m.

8 septembrie 1916

Ora 6 a.m.: Am început, din nou, bombardarea satului Cocargica. Aveam acum 6 morți și peste 20 răniți. Trebuie să-ncepem asaltul pentru ocuparea satului Cocargica.

9 septembrie 1916

Regimentul 62 Infanterie și Bateria au făcut tranșee, așteptând ordine.

10 septembrie 1916

Schimbam focuri de arme, cu bulgarii, pe la ora 5 p.m. Au vrut să înainteze, dar au fost respinși de artileria noastră.

11 septembrie 1916

Așteptăm noi ordine, de la Brigadă, pentru ocuparea unei poziții. Avem peste 60 răniți și 15 morți. Am schimbat locul de tragere, după cum era ordinea, și am ocupat o foarte bună poziție.

13 septembrie 1916

Schimburii de focuri, de artilerie și infanterie, de ambele părți. Avem și noi o victimă a datoriei. Începând din nou bombardarea, vreo câteva obuze de la inamic cad în apropiere de Baterie și, la un moment dat, un pustiu de obuz, calibru mare, cade numai la 7 metri departe de Baterie, care, spărgându-se, a rănit pe soldatul Huzui Gheorghe; a fost ridicat numaidecât de brancardierii noștri pe targă și dus în satul Idris-Huius, unde erau ambulanțele diviziei. Starea numitului soldat era foarte gravă, fiind rănit în șira spinării.

15 septembrie 1916

Schimb de focuri de artilerie și infanterie de ambele părți.

16 septembrie 1916

Stăm pe poziție.

17 septembrie 1916

Idem.

18 septembrie 1916

Venit ordin să plecăm; am plecat cu Secția I la Regimentul 62 Infanterie pentru a întări flancul drept. Astăzi a început ofensiva noastră. Ajunși la Regimentul 62 Infanterie, ne-a spus că să contramandăm, și am plecat, îndărăt, în sat. Cu Secția am așteptat ordin pentru a ocupa poziția.

20,21,22,23 septembrie 1916

Am plecat, din nou, pentru a alege locul, spre a pune tunurile în Baterie. Am găsit un loc și așteptăm sosirea nopții, pentru a ne face tranșee, în pământ, și a ne așeza tunurile, spre a nu fi văzuți de inamic; însă, noaptea, am pierdut locul acela unde trebuia să ne fixăm, și a rămas să-l căutăm a doua zi.

23 septembrie 1916

Ora 10 a.m.: după ocuparea poziției, am deschis focul de Baterie, la care nu am primit nici un rezultat, fiind încadrați de focurile inamicului. Seara am aflat că am produs ravagii enorme în rândurile bulgarilor. Am încetat focurile la ora 8 seara, după ce terminasem de tras toate obuzele.

Ora 10 noaptea, am plecat cu sergentul Subțirică Brotu de ne-am adus muniție în locul celei trase.

24 septembrie 1916

Stat în defensivă.

25 septembrie 1916

Idem.

26 septembrie 1916

Ora 10 p.m.: am părăsit, noaptea, satul Cocargica, cu Bateria, pentru a merge la Bușteni (Predeal); ajunși în satul Mircea-Vodă a doua zi, ora 12 a.m.

27 septembrie 1916

S-a îmbarcat Bateria de la ora 12 până la 6 p.m.; și am plecat, cu trenul, spre Bușteni.

28 septembrie 1916

Am călătorit, cu trenul, pe linia Ciulnița – Călărași – Slobozia – Ploiești – Sinaia – Bușteni.

29 septembrie 1916

Ajunși la Bușteni, am primit ordin să plecăm, înapoi, spre Nehoiu și, la ora 6, am cantonat, noaptea, în sat, la Fabrica Nehoiu. A doua zi ne-au repartizat la Regimentul 24 Infanterie, Divizia a 6-a.

30 septembrie 1916

Am trecut podul de la Fabrică, și ne-am așezat tunurile, pe poziție, în Nehoiu, iar chesoanele adăpostite în grădini, sub copaci. Aici am stat la un om ce suferea de picior de doi ani; două nopți am dormit la el. În celelalte nopți am dormit cu Dumbravă C. la o casă a unei femei ce avea 8 copii și bărbatul mobilizat aci; în toate nopțile se fabrica țuică, cu cazanul, și era bine din partea băuturii. În acest loc am stat până în seara zilei de 13 octombrie, ajunul Vinerei Mari; în această noapte am plecat cu tunurile, la poziție, la locul numit Gura-Siriului, 13 kilometri departe de Nehoiu și am descărcat muniția și am venit, înapoi, în satul Broasca, în jos, cam 3 kilometri, unde erau așezate tunurile. Am stat pe la case, fiindcă satul Broasca era evacuat de locuitori, fiindcă bătea inamicul cu tunuri de calibru mare. Eu locuiam în casa a trei neveste numite Ioana, Dragna și Dragna, care aveau bărbații mobilizați. Am stat degeaba până la 9 octombrie căutându-mi de cai și reparând grajdurile de la casele unde erau cantonați caili Bateriei.

.....

23 noiembrie 1916, miercuri

Am fost bătuți cu obuze de calibru mare, dimineața, iar seara, pe la ora 6 p.m., am observat că artileria noastră prinde a se retrage în trap mare și, la 100 m, tun de tun; inamicul a simțit retragerea și a început a bate satul Broasca într-un mod îngrozitor; era un adevărat iad de foc; chiar casa unde locuiam eu a fost aruncată în aer de obuze; grajduri și remize au fost făcute praf.

La orele 3 p.m. a venit soldatul Spacală Arsenie care a adus ordinul, de la domnul locotenent, să plec cu atelajele și chesoanele, imediat, că ne retragem. Am luat muniția și tunurile și am pornit, la trap, spre Broasca. La ora 6 dimineața eu rămăsesem la urmă, cu soldatul Tudorianu Ioan, care a luat în spinare o bucată de carne, ce era pentru soldații trenului de luptă.

Pe șoseaua de la Nehoiși, înainte de Buzău, erau atâtea căruțe, chesoane și tunuri încât era ocupată toată șoseaua; mergând pe drum, s-a pierdut, din coloană,

soldatul Pătrașcu Nicolae, pe care l-am găsit în Buzău. Tot în acest drum s-au rupt hulubele de la chesonul 6 condus de soldatul Dușan Gheorghe.

24 noiembrie 1916

Seara am dormit în satul Buga. Plecarea a fost la ora 4, seara, și am dormit în satul Pârscova. De aici am urmat drumul spre Buzău, unde am ajuns în seara zilei de 26 noiembrie; și-am tras în cuartir la un cârciumar; aici erau și caii trenului de luptă; peste noapte a început un vifor, cu ploaie și zăpadă.

27 noiembrie 1916

Am plecat spre Silișteanca, unde am stat și în zilele de 28 și 29, iar în ziua de 30 ne-am retras spre Rîmnicul Sărat. În Silișteanca am tras trăsurile la sergentul Iordachi Gheorghe, și am stat la masă la el; avea vin și țuică multă, și chiar toți sătenii aveau băutură; am dus-o foarte bine. În seara de 29 spre 30, ni s-a furat iapa sură și grasă, de la chesonul 9, al soldatului Mihai Toma.

În Rîmnicul Sărat am ajuns noaptea și am tras bateria la o clădire nouă, unde am instalat toți caii, iar noi am dormit afară, lângă foc. A doua zi, a trecut multă armată rusă, cazaci și infanterie, cântând din gură și cu muzica; și mergeau spre Buzău.

1 Decembrie 1916

Am stat tot în Râmnicu.

2 Decembrie 1916

Am plecat, la ora 3 p.m., spre Focșani. Ne-a apucat noaptea, și am dormit într-o poiană; dimineața am plecat spre Cucu. Am ajuns la ora 12, la Cucu.

10 Decembrie 1916

Am ocupat poziția. Sâmbătă noaptea am dormit în pădure; pe aici era zăpadă și frig, noaptea. Bateria a stat pe poziție în ziua de 12 Decembrie. Oamenii au făcut tranșee și bordeie, însă eu m-am întors în satul Băbeni, la trenul regimentului, după alimente.

13 Decembrie 1916

Am sosit cu alimente pe poziție.

14 Decembrie 1916

Am adus, iarăși, alimente, și, seara, la ora 6, am primit ordin de retragere; și ne-am retras. Retragera a fost grea, drumul rău, prin pădure. Am venit în Băbeni, și imediat am plecat cu căruțele și chesoanele să-mi încarc muniția din Băbeni; și Bateria rămăsese în Băbeni, însă imediat a venit în Băbeni și a plecat Bateria 10 Putna, care era înaintea la a noastră. Aici, în sat, stăteau jos, și se odihneau, două regimente din 10 Putna și 10 Siret.

În apropiere de 150 metri patrula germană prinse a trage cu arme și mitraliere, și era foarte rău, că se făcea ziuă. Ieșind din satul Băbeni am apucat la stânga, pe drumul lucrat de ruși, fiindcă șoseaua Buzău-Râmnic era ocupată de inamic, așa că, prin pârau, și pe acest șes, inamicul era să ne omoare și să ne captureze toată bateria, de nu mă purtam eu cu sergentul Anca să aducem caii din deal și să punem în cai. Era deal mare foarte, și dura cam 500 de metri; aici fluierau gloanțele, pe la urechile noastre, și tunurile; cum s-au zărit zorile, au prins a ne bate. Eu mă dădusem jos, de pe cal, pentru a nu fi lovit. Am scos toate tunurile, căruțele și chesoanele din mâna inamicului, din gloanțe, însă căruța, cu bucătăriile de campanie, fiind condusă rău de conductorul Dragomir Cristea, care a nămolit-o, în pârau, nefiind nici boii aproape, a fost capturată de inamic, cu 5 cai, trei bucătării de campanie, două hamuri noi, ranițele lui Dumbravă și ale celorlalți, pături și lada cu scule lemnoase. Aci, numai Dumnezeu ne-a păzit: inamicul era la 20 de metri de noi. Dumbravă era să fie prins, dar nemții, când au dat de pâine bună, albă, s-au prins a certa, și a se bate, de la pâine. În acest moment Dumbravă a șters-o și când au prins de veste ei, el era departe, la o sută de metri; și au prins a striga: "Halt"; el a scăpat, însă Cristache a rămas la inamic. După ce am urcat dealul, mare de 500 de metri, ne-am retras într-un șanț și a început a ne bate inamicul cu șrapnele și obuze. Am urcat dealul și am stat la Oratia. Noaptea de 15-16 decembrie, am dormit în satul Slobozia Bradului, moșia Domnului Șuțu.

16 decembrie 1916

La ora 2 a.m. am mers până la Plăinești Cucu. Am stat până la ora 12 a.m. Am plecat în Golești unde am stat, sâmbătă și duminică, adică 16 și 17 decembrie. În ziua de 18 au minat, ai noștri, podul ce trecea trenul pe el, și i-au dat foc, aruncându-l în aer. Noi am tras frică mare, de acest bubuit, fiindcă s-au spart toate geamurile la școală; și era zorii zilei.

18 decembrie 1916

Am plecat la Focșani și m-am oprit, aici, în marginea orașului, cu Dumbravă; și am ales un car pentru boi în locul căruței capturate de inamic. Ne-am fixat, în curtea Regimentului 1 Cetate, cu bateria. De la Focșani am plecat în satul Făurei; aici am stat 2 zile. Era chiar în ziua de Ignat, când se taie porcii, la țară. Am tăiat și noi mai mulți porci, de la o curte. Rușii ne-au întrecut în tăiatul porcilor.

Joi, dimineața, la ora zece, am mers până aproape de Mărășești. De aici am plecat spre Țițești, și am mers spre comuna Bătinești. Am ajuns la ora 3, și am tras la curtea lui Voicu. Am stat aici joi. Vineri și sâmbătă, în nopțile zilelor de 22, 23, 24, s-a adus vin mult și s-au îmbătat toți oamenii.

24 decembrie 1916

Am stat pe loc.

25 decembrie 1916

Am fost la slujbă, la biserică, și, numai bine ne-am întors, n-am avut timp nici să mănânc bine, și ne-am pomenit cu ordinul de înhămare; și am plecat spre Panciu. În ziua aceasta a nins grozav, se topea zăpada și ne-am udat rău. Am sosit în Satul Nou, unde am dormit noaptea de 26 spre 27 decembrie. De aici am plecat și am ajuns în satul Crucea de

Jos. Mergând spre acest sat, am văzut cum curgea vinul, pârau, prin șanțurile de pe marginea șoselei.

Am sosit în satul Crucea de Jos în ziua de Sfântul Ștefan, a treia zi de Crăciun. Aici erau vase pline cu vin din care am băut toți cât am putut; și am petrecut foarte bine.

În 28 decembrie am plecat, de aici, la ora 2:30. În comuna Panciu am cantonat la un evreu ce se numea Haim. Aici am stat pe loc în ziua de 29-30 decembrie.

30 decembrie 1916

La ora 8:30 a.m. plecat spre comuna Movilița și ne-am oprit în satul Frecăței; de aici am mers la Fitinianești, unde am dormit în noaptea de 30-31 decembrie. La 31 decembrie, ora 6, ne-am întors, înapoi, prin satele Păunești, Ruginești, Domnești, orașul Adjud, Urăchești Cornățelul, și am ajuns la Coțofănești, în seara zilei de 1 ianuarie 1917.

Zilele de 29, 30 și 31 le-am făcut în marș, pe drum, prin satele de mai sus.

Eram la Fitianești, în seara zilei de 30 spre 31, când umblau copiii mici cu plugușorul: era noaptea de 31 spre 1 ianuarie. Când a înserat, eram între satele Păunești și Ruginești, se vedeau copii mari umblând cu plugușorul. Aici, am dormit în seara de Anul Nou, adăpostiți între niște copaci. Era vânt mare și vreme urâtă. Am muncit până la ora 12 noaptea de am scos căruțele de pe șoseaua rea, cu clisă; înțepenisem toate tunurile și chesoanele, iar căruțele cu câte 6 cai abia le-am adus până la locul unde ne fixasem tunurile și chesoanele.

1917

11 ianuarie 1917

Am fost cu fierarii, la lucru, în satul Bîlca. Aici, era o femeie numită Maria Barbu Berescu, care avea scule și foi pentru fierărie, și care mi le-a pus la dispoziție; și am lucrat. Aici locuiau ruși, de care am râs mult, deoarece făceau comicării; ziua din urmă am luat țuică din Borșani, la Bâlca, și am vândut-o rușilor. Țuică avea moșu' Andrei Mugureanu. Toate zilele, cât am stat în Borșani, am avut vin și țuică de ajuns: țuică 2 lei kg, vinul 7 lei kg.

14 ianuarie 1917

La ora 8 am fost la gara Bâlca, după alimente, și nu era nimic; am primit ordin și am plecat la gara Adjud, tot cu sergentul Iordachi Gheorghe, fiindcă nu aveam pâine. Din gara Adjud am primit tutun și carele și am plecat, mai înainte, spre Manotața; la orele 10:30, noaptea, am primit pâinea caldă, pentru 4 zile, pâine albă și bună; apoi am plecat din gară, prin Adjud, și, la ieșirea din oraș, am cantonat, nițel, la o casă; și am făcut foc într-o bucătărie. Am dormit cam 2 ore, și am plecat spre Borșani. Drumul a fost înzăpezit și, foarte greu, abia la ora 6 a.m., ziua de 15, am ajuns în Borșani, și am văzut că Regimentul 24 Infanterie era pe la șața Uța. M-am întâlnit cu Bateria noastră și domnul locotenent m-a înjurat fiindcă raportasem că nu pot urma imediat Bateria, fiind cai morți de oboesală și flămânzi. Am plecat la cantonament, la moșu' Andrei Ungureanu, și am stat, în repaus, până la ora 1 p.m.

15 ianuarie 1917

Am plecat cu sergent Iordachi Gh., soldații Baris, Iancu, Comărniceanu, Avanu, Iordachi Gh. și Brânzariu Iosif. Am trecut prin satele Coțofănești, Urechești, peste deal, spre Sascut, lăsând șoseaua mare. Chiar de la plecare a început să viscolescă, așa că șoseaua, peste deal, nu se mai cunoștea pe unde a fost. Am necăjit mult până am ajuns în satul Conțești, comuna Sascut, abia la ora 2 p.m.; atât am necăjit în drumul de la Urechești spre Conțești, care nu erau mai departe de 4 km. Aici am tras căruțele la locuitorul Iftimie Burle, am dat furaj, apă și grăunțe, și am intrat în casă unde am dormit puțin. Am plecat spre Sascut lăsând cu două căruțe de muniție pe Brânzariu Iosif, ca planton. Am stat puțin în Sascut; aici am ajuns la ora 12 a.m., ziua de 16 ianuarie. Am plecat, înainte, și am ajuns la un canton pustiu, înainte de a ajunge la Parova. Am intrat într-o casă și ne-am încălzit la foc. Am lăsat acest drum, pe care trebuia să mergem, și am plecat, mai înainte făcând la vale. Pe alt drum, mergând mai la vale, am dat căruța lui Avanu într-un canal; și nu am putut să o scot până nu am dat jos muniția, și am scos întâi căruța goală, încărcând-o, în urmă. Am mai mers vreo 30 minute și am ieșit în șoseaua Adjud – Parova – Răcăciuni – Bacău.

Am ajuns la moara din marginea satului Parova; în curtea acestei mori era cantonată toată Bateria, cu cai, tunuri, chesoane și căruțe. Am degerat toți de frig. Pe afară, pe lângă foc, era ger și ninge; am stat afară, ziua și noaptea, de la 15 ianuarie și până în ziua de 18 ianuarie. În aceste zile a nins, zi și noapte. Într-o noapte am dormit într-o bucătărie, iar a doua în moară, unde era motorul, cu soldatul Iancu. Aici, soldatul Dumbravă a băut toată ziua vin fierț și s-a îmbătat, iar noaptea a dormit în căruța bucătăriei; era ger grozav. Eu l-am chemat să vie în moară, dar a refuzat.

.....

15 februarie, miercuri

Ora 9:30 am plecat, prin Rădoaea, prin Țigănic. Am stat, în repaus, la Gropi. Am trecut la Râpi prin Popeni, și, pe gheață, am trecut Troțușul, și am ieșit în șoseaua Palania, și am luat drumul spre Livada. Am ajuns, aici, la ora 9, seara; și era un ger grozav. Imediat am plecat după cantonamente. Eu m-am dus la domnul locotenent și i-am raportat că sunt bolnav și m-a oprit la el; mi-au dat un ceai iar Dumbravă mi-a pus termometrul. Aveam temperatura 38 de grade. Am venit la cantonamentul meu și am pus pe Chițu Cristea de ne-a făcut frecție, mie și lui caporal Negoită.

16 februarie, joi

S-a revocat ordinul de plecare, și am rămas pe loc. În această zi ne-au dus sergentul Iordachi la infirmeria regimentului 12 Cantemir, și nu ne-au primit.

17 februarie, vineri:

Am plecat din Livada, vineri, la ora 9:30, după ce am cumpărat două ouă, cu Negoită. Am plecat prin satul Gârbovan, și noi stam, într-o casă, toți bolnavi; numai bateria și regimentul din divizia a 6-a au așteptat trecerea în revistă a domnului general Argherescu; și a ținut o cuvântare, după care a primit defilarea diviziei și apoi au plecat.

Am trecut dealul, și, prin satul Popeni ne-am oprit în comuna Blidaru. Eu și ceilalți bolnavi ne-am dus la o casă unde era foarte cald. Ziua de 17 februarie, vineri (sf. Teodor Tiran), a nins toată ziua și a viscolit. Conducătorii cailor au fost, toți, la pădure, după muguri pentru cai. Aici am avut criză de furaj.

22 februarie, miercuri

Am plecat și am oprit coloana în marginea comunei Răcăciuni, peste drum de gară; sergentul Iordachi a plecat în gară după pâine, iar eu m-am dus după Anca să vie cu furajul adus de la Ghilăvești, județul Tecuci, la locul unde era oprită bateria. După ce am vizitat gazda, unde am stat mai înainte, m-am oprit la școală, unde era spitalul diviziei 6 și unde am căutat bolnavi din baterie; nu am găsit decât pe cumnatul meu, Dumbravă, care mi-a spus că se simte mai bine. M-am oprit și la spitalul din marginea comunei Răcăciuni, dar nu am găsit bolnavi de la noi. Am plecat la baterie și domnul locotenent m-a însărcinat să mă întorc, îndărăt, și să viu cu soldații Manolescu și Zamfira, care rămăseseră în urmă cu calul lui Iordachi Gh., cel care băuse și abia se mișca. Am ajuns seara, pe la 6, la Răcăciuni, iar la Cleja ne-am oprit și am dormit acolo. A doua zi au plecat, domnul locotenent cu sergentul Iordachi, la Bacău, și au sosit seara. A doua zi a plecat sergentul Iordachi, la Pralea, la divizia a șasea.

14 martie, marti

Ne-am încolonat după regimentul 2 artilerie, și am trecut podul, pe Troțuș, prin comuna Domnești, și am pornit spre Movilița. La 3 km de acest sat am oprit căruța cu boi a bucătăriei, fiindcă nu mai puteam merge, de oboseală. Aici, am ajuns pe soldatul Dumbravă, cu căruța, cu bolnavi, și pe Radu D. I. Am fost nevoiți a dormi, aici, afară. Era ploaie, și jos, noroi. Am înghețat de frig toată noaptea.

15 martie, miercuri

Ne-am pornit și, cu noroc, am ajuns în satul Movilița. Regimentul 22 artilerie, și Bateria, au plecat la poziție, însă eu am rămas, aici, în Movilița. După-amiază mi-a căzut calul negru, al soldatului Iordachi Gh. Eu am plecat, bolnav, spre poziție, prin Panciu, Crucea de Jos, Strășanii de Jos și de Sus și ... Muncel; și la canton am aflat că trenul meu de luptă este într-o pădure. M-am dus acolo, și, imediat, am descălecat. Calul a început a se tăvăli pe jos și a se întinde. Peste o oră, s-a făcut bine. Eu simțeam o durere de cap și îmi era frig.

15-16 martie

Noaptea am dormit în această pădure.

16 martie, joi

Ne-am întâlnit cu părintele Domalache și am vorbit mult cu Sfinția Sa, și mi-a dat și 20 de lei. M-am întâlnit, apoi, cu fratele Vasile, care mi-a povestit moartea cumnatului

meu, Bradu Constantin; și ne-am despărțit cu multă tristețe. Tot cu Vasile era și băiatul lui Th. Feraru, cu gradul de caporal, care, împreună cu Vasile, mi-a spus cine a mai rămas cu viață din satul Grivița. M-am întors, apoi, la trenul de luptă, și, de aici, am primit ordin să vin, cu trenul de luptă, pe front; și am executat în ziua de 17 martie, joi. Am plecat în infirmerie în ziua de 18 martie, și am stat acolo până la 30 martie, când ne-am întors la trenul de luptă, cu bilet, că am fost lăsat 10 zile, în convalescență, după boală; și a fost imposibil să stau, fiindcă în ziua de 31 martie, când s-a prezentat domnul lt. Diaconescu, care mi-a spus că cu începere de la 1 aprilie va lua comanda Batalionului în locul domnului lt. Becescu, și n-am mai stat în repaus.

.....
1 mai

Am fost numit ca șef de tun, la tunul 6, în locul sergentului Bogdan, la paradă; a primit defilarea Domnul General Comandantul Diviziei 12; la prânz, am stat la masă, în pădure, unde, după ce ne-am odihnit, am plecat spre cantonamente prin satele Cornățel, Urechești, Slobozia.

.....
21 mai, Duminică, Sfinții Împărați Constantin și Elena:

Am făcut rugăciune cu sergentul Avraam Ștefan în chioșcul cu crengi verzi, apoi ne-am suit pe munte și am cules flori și am cântat. Domnul Plutonier Major ne-a ținut un mic discurs relativ la însemnătatea zilei de 21 Mai și la situația noastră, după care au urmat strigăte de „Ura”. De la 21 Mai și până la 1 Iunie în fiecare zi, de la ora 6:30 a.m. și până la ora 8:30 a.m., și după amiază, de la ora 3:30 la 6 p.m., s-a făcut instrucție, la tunuri, și instrucție pe jos.

.....
10 iulie

Ora 7 p.m.: am plecat din această pădure spre Ivești, și am trecut pe lângă satele: Bucești, Ivești și am ajuns în Comuna Leești, Județul Tecuci, 6 km de la Siret; ne-am instalat tunurile și chesoanele în acest sat și ne-am făcut tranșee la intrarea în sat; 3 aeroplane inamice au aruncat bombe, asupra Regimentului nostru, fără a pricinui pagube; eram la 3 km de poziție.

11 iulie

Inamicul a bombardat satul și a omorât un soldat din Batalionul 8.

12 iulie

Iar a bombardat inamicul, satul, la ora 10 a.m. Am fost cu Batalionul la școală, la Batalionul 7; ne-a citit Domnul Colonel Stoenescu ordinul de ofensivă al Majestății Sale Regele Ferdinand.

13 iulie

Ora 7 seara: am plecat din pădurea Drăgănești și am trecut prin orașul Tecuci; am trecut podul peste râul Siret, pe la Ionășești, și ne-am oprit în pădurea Pădureni, Plasa Răcăciuni, Județul Putna.

15 iulie

Ora 9 seara, am plecat din pădurea Pădureni și am trecut prin localitățile Călimănești, Cîrăști, Pufești, Adjutul Nou și am sosit la Slobozia la ora 6.30 a.m. Ne-am așezat în grădina boierească, sub copaci; aici am stat până la ora 6 p.m. Apoi, ne-am întors îndărăt, la Adjutul Nou-Domnești, Morlița-Mănăstioara, și am sosit în satul Fiționești în ziua de 17 Iulie, ora 7 a.m.; aici, ne-am adăpostit într-o grădină de pruni, și am stat până la ora 6 p.m., când ne-am întors prin satele: Mănăstioara, Panciu, Crucea de Sus, Străoanei de Jos, Străoanei de Sus, Varnița, Băcoasa și am ajuns în satul Gugoiu, aci am dormit vreo 2 ore, până la ora 7 a.m. Ziua de 18 Iulie - de aci am plecat prin satele: Ciurucuri, Roscărești, Câmpurile și ne-am oprit într-o pădure de brazi, în partea dreaptă a satului Soveja, în apropiere de fabrica de cherestea. În marșul făcut în noaptea de 17-18 iulie, și în ziua de 18, am văzut tunurile capturate de ai noștri, în ofensivă, precum și multe vagoane și magazine de muniții și efecte. Asemenea, am observat că inamicul a dat foc la păduri.

miercuri, 26 iulie

Am stat, iarăși, în repaus. Inamicul a rupt fronturile rușilor la Mărășești, dar a fost respins, cu pierderi, de armata română; am tras mare frică, în ziua de 26, fiind vorba să ne retragem, dar s-a contramandat.

duminică, 24 decembrie

M-am dus în Vizante cu sergentul Bogdan, Subțirică Bratu, spre a aduce fier și șuruburi pentru batalion, și un elev de la Compania 5 nu a permis spre a ne duce toți în sat, ci numai Subțirică s-a dus în sat, iar eu cu moș Bogdan ne-am întors, îndărăt, spre poziție; când am sosit în Câmpul Vizante, unde erau toți soldații noștri, spre a aduna porumb pentru cai, iar soldații Lazăr I., Micu M. și Țugui se duseseră cu niște boabe la o moară spre a face tapiac, niște santinele i-au luat pe fugă spre a-i prinde și a-i duce la elev, în sat, după ce îi duseseră pe toți soldații din Regimentul 45 Infanterie și le luaseră cocenii și fasolea. Pe când priveam noi spre moară, soldatul Lazăr fugea, gonit de o santinelă, care se prefăcea că încarcă arma, să-l împuște (seara am colindat cu Micu M.); eu m-am dus să scot pe Micu M. și pe Țugui, și făcea la mine gesturi un caporal.

luni, 25 decembrie

“Nașterea Domnului”; Chiar de duminică am plecat, cu “Nașterea Domnului”, la toți domnii ofițeri de la Batalionul II și la soldații din Regimentul 45 Infanterie; asemenea, și la secția 4, la domnul plutonier major și camarazii mei.

marți, 26 decembrie

Soborul Prea Curatei. Am avut musafiri pe sergent Iordachi și pe sergentul Marinescu Florea, care ne-au adus câte o gustare și câte un pahar de vin.

miercuri, 27 decembrie

Sf. Archidiacon Ștefan;

Am avut mâncare, carne; și m-au vizitat doi sergenți de la Mitraliera Reg. 45 Infanterie, care mi-au lăsat adresele.

joi, 28 decembrie

Am primit 2 pachete de tutun.

vineri, 29 decembrie:

Am stat pe poziții.

sâmbătă, 30 decembrie:

Am venit la baterie, de unde am luat semințele.

duminică, 31 decembrie:

Am venit, iarăși, la baterie, am băut vin și țuică, iar seara, fiind Ajunul Anului Nou, am făcut ca moșneag pe Brig. Chilican Al., sold. Micu, cu fluierul, și Radu V. Ioan; și pe la ora 5 p.m. ne-am pornit ca să urâm, la toți, pe front; și am sosit, mai întâi, la domnul plutonier major Marinescu, care ne-a dat 4 lei, un leu, Codreanu, un leu, Iordachi, și, un leu, soldat Voicu; apoi, ne-am întors pe la Plutonier Major din Regimentul 45 Infanterie, care ne-a dat, și el, vreo 4 lei, apoi ne-am dat jos, la Baterie, spre a-i ura domnului căpitan Diaconescu Constantin; am sosit acolo pe la ora 7 p.m., care ne-a dat bani și câte un pachet de tutun, apoi ne-am dus la Reg. 22 Artilerie, de aici la Reg. 27/2 obuziere, apoi la Reg. 45 Infanterie, și apoi la poziție. După aceasta ne-am împărțit 4 din 100 lei; la ora 6, am terminat.

1918Luni, 1 ianuarie 1918:

Dimineața, am venit la postul de comandă, spre a ne completa rația de rezervă, și, când vrui să plec, m-a strigat moș Bogdan, îndărăt, și mi-a spus ca să-mi dau muniția de război în primire și să vin la postul de comandă, ca să plec acasă; și am ajuns, aici, la ora 10 a.m.; însă ordinul de serviciu nu era semnat decât de domnul căpitan și a trebuit să plec la Reg. 22 Artilerie, spre a semna și domnul căpitan Stoenescu, comandantul regimentului; tocmai în apropiere de regiment am văzut în dreapta mea pe domnul colonel trecând spre satul Câmpurile, și ne-am întors, îndărăt, la batalion; am întrebat la telefon și ne-a răspuns că domnul colonel merge la divizie, și că la ora 8-9 seara se întoarce la regiment; la ora 6 a.m. m-am dus, iarăși, la regiment, și am făcut posibilul de m-am găsit cu Părintele Alexie, într-o casă, unde

mai locuia un domn Locotenent de la Trenul Regimentului 46, iar părintele a plecat la popotă; iar pe mine m-au trimis la casa unde locuia Sfînția Sa și am dormit, aici, până la ora 6 a.m.;

marți, 2 ianuarie

Când a venit Părintele mi-a spus că încă nu mi-au iscălit ordinul de serviciu și, pe la ora 12 a.m., după ce am făcut cinste iar, am primit ordin semnat de mîna Domnului Locotenent Ionescu, adjunctul Regimentului, și am venit la Postul de comandă al Batalionului unde m-am prezentat Domnului Căpitan Diaconescu Constantin; aici, sosise căruța cu alimente, de la Prulea și, la ora 2 p.m., am plecat. Am sosit la Prulea la ora 6.30, iar la ora 7.30 am sosit la gara Căiuți, când am văzut că trenul Curieri plecase și am așteptat până la ora 12, când a sosit, în gară, un tren cu ruși, care a plecat la ora 12.15; am plecat prin stațiile Căiuți, Urechești, Adjud, Blâca, Fărăoani, Valea Seacă.

3 ianuarie

Ora 12⁴⁰: am sosit în orașul Bacău: sosit în stația Fântănele, la ora 1¹⁵; la ora 1³⁰, la Galbeni, 2⁴⁵, la Secuieni, 3²⁰, la Roman, 4, sosit la Săboani, apoi Micești, Hălăucești, Muncel, și am ajuns la Pașcani la 7 seara, unde am stat până în dimineața zilei de 4 ianuarie; la ora 6.30 am plecat din Pașcani prin stațiile Lespezi, Liteni, Dolhasca, Verești, Bucecea, Leorda, Văculești și, la ora 2 p.m., am ajuns în Dorohoi, în gară. Am plecat și am venit în Dersca la ora 5 p.m.; am vizitat întâi pe socrul meu, și apoi m-am dus acasă; când am sosit, tocmai atunci cumnatul Sofronie mi-a tăiat poreul.

5 ianuarie

Am fost la Th. Sarachonavici și am cumpărat tutun.

6 ianuarie

Am fost la slujbă.

7 ianuarie

Am fost la slujbă, și, pe urnă, l-am vizitat pe Domnul Florescu, care era la vânătoare.

8 ianuarie:

Ora 11 a.m. am plecat de acasă cu cumnatul Sofronie și cu Ghiță Lăpănariu; la ora 12 p.m. am venit, cu căruța, în orașul Dorohoi, unde am căutat pentru Domnul Căpitan Diaconescu niște obiecte, și pe urmă am venit la lăncu Dămăchianu. Am plecat din gara Dorohoi și am mers în vagon cu cumnatul Sofronie până în stația Verești, iar de aici și până în gară, la Bacău, abia am putut încăpea pe vagon, deasupra; am suferit un frig teribil; de la Bacău m-am despărțit de cumnatul Sofronie; căci el a luat direcția Piatra Neamț, iar eu spre stația Căiuți, unde am ajuns în ziua de 9 ianuarie, marți, ora 12 a.m., iar de aici am luat-o, pe jos, spre Pralea, și am sosit la trenul de luptă pe la ora 2 p.m.; noaptea de 9 ianuarie am dormit la domnul plutonier major Anca Manole.

miercuri, 10 ianuarie

Ora 8 a.m.: am plecat cu un furgon spre poziție, și am sosit la Câmpurile, post de Comandă al Batalionului, la ora 5 p.m.. Noaptea de 10/11 ianuarie am dormit cu cumnatul Dumbravă, la lemnărie, și am istorisit cum am petrecut acasă.

.....
marți, 6 martie

Ora 2³⁰, apelul sub arme, pe Regiment, a oamenilor; demobilizarea era la ora 4. Domnul căpitan Diaconescu și-a luat ziua bună de la toți soldații și gradații, după ce mai întâi a ținut un discurs. Pe la ora 5 a.m. am prezentat 2 certificate, unul al meu și unul al lui Dumbravă, pe care le-a semnat bucuros. La ora 6 p.m. mi-am luat rămas bun de la toți camarazii și, imediat, ei au plecat la gara Căiuți pentru îmbarcare, iar noi, moldovenii, am rămas, triști, pe loc.

• miercuri, 7 martie:

Am copiat ordinul de Raport în care scria că noi rămânem, ca reținuți.

joi, 8 martie:

Am fost la Regiment, pentru ordine.

vineri, 9 martie:

Am spălat rufe.

sâmbătă, 10 martie:

Am primit de la Regiment, pe la ora 5.30, seara, ordinul ca toți moldovenii să fim demobilizați pe mâine, 11 Martie.

duminică, 11 martie:

Am făcut bagajul, dimineața, iar după masă am fost, toți, la regiment și ne-au dat bilete de demobilizare. Apoi ne-au dus la domnul colonel Părcălăbescu, care ne-a ținut o cuvântare; apoi ne-am întors, îndărăt, la bordei și ne-am luat bagajul; și am plecat la gara Căiuți.

luni, 12 martie:

Ora 2: am sosit, cu trenul, în gara Dorohoi. Am stat la masă la lăncu Dămăchianu, unde am găsit pe băiatul lui Costin Pintilei, cu care am ajuns în Dersca la ora 5³⁰ p.m., iar acasă am sosit la ora 6 p.m. Cumnatul Sofronie nu venise.

Cu aceasta am terminat campania din anii 1916-1917-1918 sergent ANICHITEI CONSTANTIN

**Fotografia sergentului
Anichitei Constantin
(1889 – 1962)**

Sergeant Anichitei's Memories (Summary)

“Sergeant Anichitei's Memories” rely on the notes written on the front by a participant in our war of national entirety (1916-1918), notes taken on a notebook (8 cm extensiveness, 13 cm length) by C-tin Anichitei, who lived in Dersca, Botosani district (ex Dorohoi district). This notebook was given to me by an ex-pupil, C-tin Anichitei's grand grandson, Cosmin Anichitei. Biographical information about Sergeant Anichitei: born on the 17th of May 1889, dead on the 2nd of June 1962. As I said before, these “Memories...”, which I now present them in fragments, haven't been appreciated as they should. But for this, I kept the original title given by the Sergeant.

The front notes represent the most substantial notes of the Sergeant Anichitei, first written a couple of weeks before the Romania's entrance in the 1st World War, on the 1st of July 1916, alongside of Antanta and they end beginning the 12th of March 1918, the moment when Sergeant Anichitei finally leaves the army. The fragments from the “Memories...” include the most meaningful events on written and published in the week by “The Life”, Botosani, and also a photographic album in which there can be seen the C-tin Anichitei's home, his grave and the monument from Dersca, erected by the local community in the memory of its sons, who died in the 1st World War.